چیرۆک بۆ منداڵان.. ئۆخەی نیشتمان ... رۆزا شوان

شایەکی بیابان نشین، هەر لە منداڵییەوە زۆر حەزی لە دەنگی باڵندە بوو.. لە باخچە فراوانەکەی کۆشکە قەشەنگەکەیدا، لە نێو تەلبەند و قەفەزی نایابدا، چەندین جۆرە مەل و باڵندەی پەڕ ڕەنگین و جوان و دەنگخۆشی هەبوون.. خۆشەویسترین و جوانترین و دەنگخۆشترین باڵندە بەلای شاوە، جوانی و دەنگی قاسپە قاسپی کەوەکەی بوو.. کە لە نێو تەلەبەندێکدا، دیکۆرێکی زۆر جوانی بۆ رازاندبۆوە.. کە بریتی بوو لە شاخ و لە تاڤگە و لە گۆڵزارێکی رەنگین و لە بەردی جوان.. شا هێندە هۆگری دەنگی باڵندەکانی ببوو.. هێندە گوێی لێیان گرتبوو.. تا رادەیەک لە زمانی باڵندەکانی دەزانی.

شا بەیانیان بە دەنگی قاسپە قاسپی کەوەکەی لە خەو هەڵدەسا.. دەچووە دیاری و گوێی لێدەگرت.. بەڵام شا سەری لەوە سووڕمابوو، کە کەوەکەی هەموو جارێک لە کۆتایی خوێندنەکەیدا، دەیوت: خۆزگەم بە نیشتمان ! شا لە بەرخۆیەوە وتی: جا کەوەکە لە چیت کەمە؟! خۆشترین دان و میوە و سەوزەم لە بەردەمتدا داناوە.. جوانترین دیکۆرم بۆ رازاندوویتەوە.. قاپەکانی ئاو و دانەکەشت لە زێو دروستکراون.. شوێن خەوێکی نەرم و گەرمم بۆ رازاندوویتەوە.. پێم ناڵێیت بۆ هەموو جارێک خۆزگە بە نیشتمانەکەت دەخوازی؟! تۆ بڵێی دیمەنەکانی نیشتمانەکەت لەم دیکۆر و دیمەنەی ئێرەت جوانتر و قەشەنگتر بن.. لەم ناز و بەخشینەی ئێرەت خۆشتربن؟!
شا شەوێکیان خەونی بینی.. لە خەونەکەیدا بەیانی بوو، گوێی لە دەنگی قاسپە قاسپی کەوەکەی گرتبوو.. وەکو رۆژانی تر گوێی لێبوو کە کەوەکەی وتی: خۆزگەم بە نیشتمان.

شا چوو دەرگای تەلبەندی کەوەکەی کردەوە.. بەرەڵای کرد و پێی وت: دە هەڵبفڕە و بڕۆوە بۆ نیشتمانەکەت.. کەوەکە بەرەو باکوور هەڵفڕی.. شا لە خوا پاڕایەوە، کە بیکات بە باڵندەیەک، بۆ ئەوەی دوای کەوەکەی بکەوێت.. داواکەی شا هاتەدی و بوو بە باڵندەیەک.. هەڵفڕی و قۆناغ بە قۆناغ دوای کەوەکەی کەوت.. تا بزانێت کوێیە ئەو نیشتمانەی خۆزگەی بۆ دەخوازێت. لە دوای فڕینی ماوەیەکی زۆر، گەیشتنە دۆڵێکی رەنگین و فراوانی کوێستانی کوردستان، کە

کەوتبووە نێوان دوو زنجیرە شاخی بەفرین و بەرزەوە.. چیاکان بە دارستانی سەوز و چڕ پۆشرابوون.. دۆڵەکە پڕبوو لە دار و دەوەنی سەوز و لە تاقگەی جوان، لە کانیاوی روون و خوڕ، لە گوڵزاری سروشتیی گوڵ هەمەڕەنگەی جوان و بۆن و بەرامە خۆش. شا لە هەموو لایەکەوە گوێی لە چریکە و لە خوێندنی جۆرەها مەلی دەنگخۆش بوو، کە لە ژیانیدا شوێنی وەها خۆش و ئەفسووناوی و دیمەنی قەشەنگ و دڵڕفێنی لەو شێوەیە نەبینیبوو.. واقی وڕما، لەبەر خۆیەوە وتی: هەبێ ونەبێت ئێرە بەهەشتە، کەوەکەم ناهەقی نییە کە خۆزگە بەم نیشتمانە جوانەی دەخوازێت.. بە راستی زۆر جوانە.

کەوەکە لە لای کانییەکی ئاو روون و سارد نیشتەوە.. هەشت نۆ قوم ئاوی خواردەوە.. پشوویەکی دا.. ئینجا چووە سەر تاشەبەردێکی قوت.. بە دەنگێگی بەرز و بەسۆز و زوڵاڵ دەستی بە قاسپە قاسپ کرد.. لە کۆتاییدا سێ جار لەسەر یەکتری وتی: ئۆخەی نیشتمانە شیرینەکەم، نەمردم و پێت شادبوومەوە.. رەوەک کەو هاتن و لە دەوری کەوەکەدا نیشتنەوە.. دووبارە کەوەکە دەستی بە قاسپە قاسپ کرد.. لە کۆتاییدا وتی: ئۆخەی کە بە کەس و کارم و بە هاوڕێکانم شادبوومە.. لە دواییدا لەگەڵ ئەو کەمەڵە کەوەدا، دای لە شەقەی باڵ و بەرەو چیایەکی لووتکە بەرز هەڵفڕین.

شا لە پڕێکدا، لە دەنگی قاسپە قاسپی کەوەکەی خەبەری بۆوە و وتی: ئۆخەی کە ئەمە خەون بوو بینیم.. شا لە پڕشا چوو دەرگای تەلبەندی کەوەکەی کردەوە و ئازادی کرد.. کەوکە بەرەو باکوور هەڵفڕی و لە چاو ونبوو.. شا هەموو باڵندەکانی تریشی ئازادکردن و وتی: هەر هەمووتان ئازادن و بفڕن و بچنەوە بۆ نیشتمانەکانی خۆتان. چی قەفەز و دیکەر و تەلبەندیشی هەبوون، هەر هەمووی شکاندن.
شا هەر ئەو رۆژە بڕیارێکی دەرکرد، کە راوی هەموو جۆرە باڵندە و ئاژەڵێکی کێویی لە وڵاتەکەیدا قەدەغەکرد.. راشیگەیاند، کە هەر هاوڵاتییەک سەرپێچی ئەم بڕیارەی بکات، بە توندی سزا دەدرێت.

رەزا شوان
کەرکوک: ١٩٧٥